

ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ:
НАУКОВІ ЗАПИСКИ

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

УДК 378.147.091.322

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.12665781>

**Інноваційні прийоми формування фахових компетентностей майбутніх
учителів музичного мистецтва в процесі вивчення музично-теоретичних
дисциплін**

Карташова Жанна Юріївна,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музичного мистецтва
Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка,
32302, Хмельницька обл., м. Кам'янець-Подільський, вул. Огієнка 61,
Україна,
gannakart@gmail.com

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-7368-9249>

Кузів Марія Василівна,

кандидат мистецтвознавства, старший викладач кафедри музичного
мистецтва Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана
Огієнка,
32302, Хмельницька обл., м. Кам'янець-Подільський, вул. Огієнка 61,
Україна,
mariakuziv65@ukr.net

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-9969-1937>

Прийнято: 14.06.2024 | Опубліковано: 05.07.2024

*Анотація: Мета статті полягає в дослідженні інноваційних технологій, методів, прийомів навчання для формування фахових компетентностей майбутнього вчителя музичного мистецтва під час вивчення музично-теоретичних дисциплін. Для досягнення поставленої мети використано низку взаємопов'язаних та взаємодоповнювальних **методів** дослідження, зокрема аналіз, зіставлення, узагальнення, систематизація педагогічних наукових праць учених, дотичних до обраної проблематики, з метою визначення сутності понять «фахова компетентність майбутнього вчителя музичного мистецтва», «педагогічна майстерність майбутнього вчителя музичного мистецтва», «музично-теоретична підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва» та структурних компонентів фахової компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва. У **результатах** дослідження з'ясовано, що структура професійної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва містить п'ять компонентів, кожен з яких характеризується певними показниками, а саме: цілемотиваційний (ціннісно-мотиваційний показник), особистісний (комунікативний показник, показник особистісно значущих якостей), когнітивний (змістовий та етнокультурологічний показники), діяльнісний (творчо-діяльнісний показник та показник гнучкості реагування на освітні зміни), оцінювально-узагальнювальний (рефлексивно-прогностичний показник). У статті проаналізовано інноваційні технології, методи, прийоми, які використовуються в процесі навчання майбутніх учителів на заняттях з «Історії музики», «Аналізу музичних творів», «Сольфеджіо», «Теорії музики» «Гармонії». У **висновках** підсумовано, що музично-теоретична підготовка є невід'ємним компонентом формування професійних компетентностей майбутніх учителів музичного мистецтва, оскільки забезпечує розвиток у них*

музично-теоретичних знань і пов'язаних із ними умінь, а також здатності до їх практичного застосування в освітній та музично-освітній діяльності.

Ключові слова: інноваційні методи навчання, музично-теоретична підготовка, музичне мистецтво, учитель музичного мистецтва, професійні компетентності.

Innovative techniques for the formation of professional competences of future music teachers in the process of studying music-theoretical disciplines

Zhanna Kartashova,

Candidate of Pedagogic Sciences, Associate Professor of the Department of Music of the Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University,
32302, Khmelnytsky region, Kamianets-Podilskyi, st. Ohienko 61, Ukraine,
gannakart@gmail.com

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-7368-9249>

Mariia Kuziv,

Ph.D. (Art History), Senior Lecturer of the Department of Music of the Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University,
32302, Khmelnytsky region, Kamianets-Podilskyi, st. Ohienko 61, Ukraine,
mariakuziv65@ukr.net

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-9969-1937>

Abstract: *The purpose of the article is to research innovative technologies, methods, and teaching methods for the formation of professional competencies of the future music teacher during the study of music-theoretical disciplines. To achieve the set goal, a number of interconnected and complementary research **methods** were used,*

*in particular, analysis, comparison, generalization, systematization of pedagogical scientific works scientists, related to the selected issues, in order to determine the essence of the concepts «professional competence of the future music teacher», «pedagogical mastery future music teacher», «music-theoretical training of future music teachers» and structural components of the professional competence of the future music teacher. The **results** of the study revealed that the structural components of the professional competence of the future music teacher include five components, each of which is characterized by certain indicators, namely: goal-motivational (value-motivational indicator), personal (communicative indicator, indicator of personally significant qualities), cognitive (content and ethnocultural indicators), activity (creative activity indicator and flexibility of response to educational changes), evaluation and generalization (reflexive and predictive indicator) components. The article analyzes innovative technologies, methods, techniques used in the process of training future teachers in classes on «History of Music», «Analysis of Musical Works», «Solfeggio», «Theory of Music», «Harmony». The **conclusions** concluded that music-theoretical training is an integral component of the formation of professional competences of future music teachers, as it ensures the development of their musical abilities, music-theoretical knowledge and related skills, as well as the ability to apply them in practice educational and musical-educational activities.*

Keywords: *innovative teaching methods, music-theoretical training, music teacher, musical art, professional competences.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Формування професійних і особистісних рис педагога з урахуванням вимог освітнього ринку праці потребує вдосконалення фахової підготовки майбутніх учителів музичного

мистецтва в закладах вищої педагогічної освіти, результатом якої має стати якісна методична підготовленість, що сприятиме професійній та особистісній самореалізації й утвердженню індивідуального стилю музично-педагогічної діяльності [1, с. 4].

Важливим етапом фахового становлення здобувачів вищої музично-педагогічної освіти є музично-теоретична підготовка з використанням інноваційних прийомів навчання, спрямована на розвиток художньо-інтерпретаційних компетенцій, формування необхідних компетентностей та отримання досвіду у сфері музичного мистецтва [2, с. 170–173]. Особливістю інноваційних прийомів, застосовуваних у процесі формування педагогічної майстерності, підготовки здобувачів вищої освіти до майбутньої діяльності, є гуманістична спрямованість, орієнтована на розвиток у здобувачів вищої освіти, крім фахових (професійних) компетентностей, соціально значущих цінностей майбутніх педагогів – професійної честі, обов'язку, готовності до професійного самовдосконалення. Відповідно, актуальним є спрямування майбутнього педагога в галузі музичного мистецтва до роздумів над морально-етичною цінністю роботи сучасного вчителя, готовністю його до навчання та виховання учнів, заохочення їх до взаємодії шляхом використання діалогічних методів спілкування в шкільних аудиторіях. Оновлення освіти вимагає від педагогів знання тенденцій інноваційних змін, застосування інтерактивних форм і методів навчання, володіння технологіями діагностування, розвиненими дидактичними, рефлексивними вміннями, навичками оцінювання та аналізу своєї педагогічної діяльності, використання всіх сучасних інновацій, що спрямовані на розвиток інтелектуально-творчої особистості для ефективної музично-педагогічної діяльності в Новій українській школі [1, с. 17].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемі формування професійної компетентності здобувачів вищої музично-педагогічної освіти присвячена значна кількість наукових праць. Учені переважно зосереджували увагу на теоретичному аналізі особливостей формування професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі вивчення музично-теоретичних дисциплін, а також практичних методів її здійснення та реалізації.

І. В. Ратинська, Л. В. Соляр, П. М. Яловський [3] з'ясували, що формування професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва здійснюється передусім у процесі вивчення інструментальних, вокальних і диригентсько-хорових освітніх компонентів.

Також варте уваги дослідження О. Ю. Теплової, Н. Г. Мозгальнової, А. А. Мартинюк [4], у якому розкрито проблему вивчення музично-теоретичних дисциплін, їх значення в процесі навчання майбутніх фахівців музичного мистецтва. Учені також схарактеризували методи інноваційного навчання у сфері освітньої діяльності. П. М. Яловський дослідив особливості музично-теоретичної підготовки в професійному становленні майбутніх учителів музичного мистецтва [5]. Дослідниця Ю. В. Локарева [6] схарактеризувала метод художньо-творчих проєктів під час вивчення музично-теоретичних дисциплін. І. В. Єфіменко [7] визначила найбільш актуальні проблеми підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, зокрема необхідність вибору пріоритетного напрямку наукових досліджень в умовах відсутності єдиної концепції вдосконалення професійної підготовки учителів музичного мистецтва.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Наукові дослідження вчених стосуються здебільшого проблем формування професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва та

інноваційних методів навчання. Проте, незважаючи на низку представлених праць, недостатньо вивченою залишається проблема використання інноваційних прийомів навчання для формування професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі засвоєння ними музично-теоретичних дисциплін («Історія музики», «Сольфеджіо», «Теорія музики», «Гармонія», «Аналіз музичних творів»).

Отже, проблема застосування інноваційних прийомів для формування фахових компетентностей майбутнього вчителя музичного мистецтва не втрачає своєї актуальності, однак є недостатньо розкритою та вимагає ґрунтовного вивчення, що насамперед сприятиме покращенню якості музичної освіти.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає в дослідженні інноваційних технологій, методів, прийомів навчання, застосовуваних для формування фахових компетентностей майбутнього учителя музичного мистецтва під час вивчення музично-теоретичних дисциплін.

Відповідно до мети визначено такі завдання:

- уточнити сутність ключових понять «фахова компетентність майбутнього вчителя музичного мистецтва», «педагогічна майстерність майбутнього вчителя музичного мистецтва», «музично-теоретична підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва»;
- з'ясувати структурні компоненти формування професійної компетентності в системі становлення майбутнього вчителя музичного мистецтва;
- проаналізувати інноваційні технології, методи, прийоми, використовувані в процесі навчання майбутніх учителів музики на заняттях з

«Історії музики», «Сольфеджіо», «Теорії музики», «Гармонії», «Аналізу музичних творів».

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням здобутих наукових результатів. Сучасний етап модернізації мистецької освіти, що пов'язаний з інтеграцією України до європейського простору вищої освіти, актуалізує проблему якості професійної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва. Важливу роль відіграє впровадження оновленої системи мистецької освіти, що характеризується зміною підходів до змісту, форм та методів пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти та сприяє опануванню педагогічної майстерності через формування професійних (фахових) компетентностей.

Педагогічна майстерність майбутнього вчителя музичного мистецтва розуміється як максимально сформований рівень професійних компетентностей, причому оптимізований під його особистісні якості та здібності з метою отримання найбільш ефективних результатів освітньої діяльності в закладі вищої освіти [1, с. 25].

Сучасні дослідники пов'язують сутність професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва зі знаннями, уміннями, навичками, досвідом, поєднання яких забезпечує ефективне та творче виконання фахових завдань. Так, на думку вчених І. В. Ратинської, Л. В. Соляр, П. М. Яловського, професійна компетентність учителя музичного мистецтва – це інтегративне утворення, яке поєднує знання, уміння, навички, досвід, особистісні якості, ціннісні орієнтації, сформовані в процесі вивчення фахових дисциплін у закладах вищої педагогічної освіти, й передбачає здатність до музично-педагогічної, творчої та музично-виконавської діяльності [3, с. 248]. М. Мороз професійну компетентність вчителя музичного мистецтва розглядає як систему професійних та особистісних характеристик, що ґрунтується на

комплексі теоретичних знань, практичних навичок, досвіді в психолого-педагогічній галузі, а також у галузі мистецтва, ціннісних орієнтирах особистості та є показником здатності до творчої інноваційно-педагогічної діяльності на інтегративних та етнокультурологічних засадах [8, с. 208]. Професійна компетентність майбутнього вчителя музичного мистецтва полягає в інтегративній єдності педагогічних та спеціально-музичних знань і вмінь та визначається такими критеріями, як уміння формулювати цілі й завдання педагогічної діяльності, здатність здійснювати оптимальний вибір ефективних форм, методів і засобів досягнення поставленої мети, уміння контролювати й оцінювати власні педагогічні дії; музично-виконавські та музично-аналітичні вміння, музично-теоретичні знання [8, с. 268].

Водночас фахова підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва розуміється як здатність особистості вбирати в себе результати навчання, виховання та розвитку в закладах педагогічної освіти: знання, вміння, особистісні якості, необхідні для виконання професійної діяльності відповідно до суспільних вимог і ціннісних орієнтацій.

Музично-теоретична підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва – це навчання здобувачів вищої музично-педагогічної освіти, яке реалізується насамперед у процесі вивчення музично-теоретичних дисциплін та характеризується певним рівнем розвитку особистості вчителя, ступенем сформованості необхідної для музично-педагогічної діяльності системи компетентностей [5, с. 350; 9, с. 271]. Формування музично-теоретичної компетентності в процесі освоєння музично-теоретичних дисциплін полягає в тому, що в процесі інтерпретації та виконання музичного твору здобувач застосовує знання, отримані під час вивчення таких дисциплін, як «Історія музики», «Теорія музики», «Сольфеджіо», «Гармонія», «Поліфонія», «Аналіз музичних творів». У процесі попереднього розбору музичного твору,

визначення можливих варіантів втілення художнього образу викладачу важливо навчити здобувача правильно застосовувати знання з вищевказаних дисциплін [2, с. 173].

Загалом, музично-теоретичні дисципліни формують музично-аналітичні вміння в здобувачів вищої освіти, які є необхідною передумовою творчої самостійності.

Структура професійної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва містить п'ять компонентів, які характеризуються певними показниками. В узагальненому вигляді компонентна структура професійної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва представлена в таблиці 1.

Таблиця 1

Структурні компоненти професійної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва

Компоненти	Показники	Зміст
Цілемотиваційний	ціннісно-мотиваційний	ціннісне ставлення до професії; готовність до виявлення власної ініціативи
Особистісний	комунікативний, особистісно-значущі якості	комунікативність; сукупність психічних властивостей, характерних рис особистості
Когнітивний	змістовий та етнокультурологічний	психолого-педагогічні та спеціальні знання й уміння; сформованість естетичної, національної свідомості засобами мистецтва; комплексне вивчення мистецьких, музично-теоретичних і спеціальних дисциплін; емоційне

		переживання в процесі вивчення творів мистецтва
Діяльнісний	творчо-діяльнісний та гнучкість реагування на освітні зміни	творче вирішення завдань у процесі педагогічної діяльності; вміння змінювати, синтезувати отримані знання
Оцінювально-узагальнювальний	рефлексивно-прогностичний	здатність до об'єктивного самоаналізу педагогічної діяльності; уміння спрогнозувати наступні дії; прагнення до професійного самовдосконалення.

Джерело: розроблено авторами на основі аналізу джерела [8, с. 225-226]

Впровадження в освітній процес інноваційних прийомів навчання створює сприятливе середовище для опанування майбутніми вчителями фахово необхідних прийомів, способів і методів роботи зі шкільними колективами [10, с. 112].

До прийомів навчання під час засвоєння дисципліни «Теорія музики», що реалізуються практично на заняттях сольфеджіо, належить музичний диктант, який вимагає взаємозв'язку записаного й почутого та закріплює здобуті навички. Така форма організації освітнього процесу як олімпіада дозволяє виявити рівень знань із дисциплін, визначити проблемні моменти, а також підвищити інтерес здобувачів освіти до занять. Завдання з сольфеджіо можуть містити також слуховий аналіз, тести з теорії та історії музики, а також інші письмові форми роботи, що перевіряють рівень знань здобувачів освіти. Традиційною формою роботи, що спрямована на розвиток творчих здібностей здобувачів, є створення твору в стилі епохи. Вона передбачає композиторську стилізацію. Її виконанню передують підготовчий етап, що містить розповідь

викладача про особливості жанру, стильові ознаки, розгляд музичних прикладів, аналіз їх характерних засобів виразності. Проте з метою формування фахових компетентностей майбутніх учителів музичного мистецтва процес вивчення музично-теоретичних дисциплін можна значно оптимізувати за допомогою використання сучасних інноваційних прийомів, які використовуються в різних європейських країнах. Важливим інноваційним прийомом є застосування технологій віртуальної та доповненої реальності (VR/AR) [11]. Їх використовують для формування різних віртуальних просторів для здійснення віртуальної симуляції. Крім цього, технології доповненої реальності можуть застосовуватися для інтерактивного вивчення музичної теорії. Інтерактивні мультимедійні ресурси також відіграють важливу роль у системі фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва [12]. Так, використання інтерактивних підручників та окремих застосунків для вивчення музичних теоретичних дисциплін є важливим підходом для формування інноваційного освітнього середовища.

Вагомими засобами для формування фахових компетентностей майбутніх учителів музичного мистецтва є музичні симулятори, які дозволяють здобувачам освіти не просто вивчати теорію музики, а й використовувати її на практиці. У системі вивчення дисципліни «Теорія музики» важливу роль відіграє використання інформаційно-комунікаційних технологій, наприклад нотних редакторів Finale та Sibelius. Майбутні вчителі можуть застосовувати ці платформи з метою формування власних музичних творів, водночас інтерактивні функції, які в них присутні, допомагають вивчати гармонію, контрапункт та інші теоретичні дисципліни, наочно демонструючи ключові аспекти роботи з музичним матеріалом. «Гармонія» є не менш важливою серед музично-теоретичних дисциплін. Вправи, що використовуються під час вивчення цієї дисципліни, тісно переплітаються з

сольфеджію, наприклад визначення на слух акордових послідовностей. Відтак у системі фахової підготовки майбутніх учителів музики важливу роль відіграють програми, спеціально створені для опанування гармонії й контрапункту (ChordWizard та Tonic Tutor). Застосування цих симулятивних програм дозволяє майбутнім учителям практикувати створення гармонійних послідовностей та контрапунктних ліній у межах інтерактивного освітнього середовища. Брейн-ринг, що передбачає використання технічних засобів, спрямований на активізацію пізнавальної та інтелектуальної роботи здобувачів освіти. Цей вид діяльності передбачає роботу в команді, метою якої є дати правильну відповідь у межах зазначеного часу. За кількістю правильних відповідей обирається переможець. Така форма роботи розвиває творчі здібності здобувачів вищої освіти, закріплює здобуті знання, а також сприяє розвитку комунікативних навичок. Її застосування доцільне як на заняттях з однієї базової дисципліни, наприклад, з сольфеджію, теорії музики, гармонії, так і в інтегрованих блоках, наприклад з музично-теоретичних та музично-історичних предметів.

Для розвитку творчих здібностей майбутніх учителів музичного мистецтва необхідно використовувати різні завдання. Наприклад, на лабораторних заняттях із сольфеджію можна здійснювати мелодичну імпровізацію на заданий ритм; створювати мелодії до запропонованих поетичних текстів, які б яскраво розкривали їх зміст; імпровізувати мелодії у вивчених тональностях; підбирати другий голос до вказаної мелодії в тональності; придумувати ритмічний акомпанемент до заданої теми тощо. Крім того, доречно практикувати колективну імпровізацію. Наприклад, задавати один-два такти мелодії (у контексті вивченої теми) та пропонувати здобувачам вищої освіти продовжити її у формі ланцюжка [6, с. 352].

Метод проєкту, що належить до інноваційних технологій, є актуальним під час вивчення музично-теоретичних дисциплін. Організація проєктної діяльності під час фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва передбачає: визначення учасників музичного проєкту; вибір теми проєкту; постановку проблеми, формулювання мети й завдання; визначення типу й змісту музично-проєктної діяльності; добір методів і засобів реалізації творчого проєкту; самостійну прогностичну діяльність здобувачів освіти. Викладач рекомендує проєктні теми, надає методичну допомогу, пропонує необхідну літературу для самоосвіти, виявляє вимогливість до результатів проєктної діяльності. Крім цього, важливу роль у фаховій підготовці майбутніх учителів музики відіграє використання цифрового аудіо [13, с. 220-223]. У процесі підготовки музичного проєкту пропонується застосування таких методів навчання, як бесіда, метод мультимедійної презентації, репродуктивні та творчо-пошукові методи [14, с. 85-89]. Крім зазначеного, до інноваційних технологій належить метод інтерв'ю, що передбачає зібрання інформації у формі діалогової взаємодії. Він застосовується для доповнення, уточнення, розширення відомостей. Такий метод може поєднуватись із формою гри. Інтегровані методи навчання є особливо доцільними в курсі «Історія музики [5, с. 313]. У таблиці 2 зазначено основні інноваційні підходи до формування фахових компетентностей майбутніх учителів музичного мистецтва.

Таблиця 2

Інноваційні підходи до формування фахових компетентностей майбутніх учителів музики

Інноваційний підхід	Опис
----------------------------	-------------

Віртуальна та доповнена реальність (VR/AR)	Використання технологій VR/AR для створення віртуальних просторів і симуляцій, інтерактивне вивчення музичної теорії.
Інтерактивні мультимедійні ресурси	Використання інтерактивних підручників та додатків для вивчення музичних теоретичних дисциплін, підвищення мотивації майбутніх учителів музичного мистецтва.
Музичні симулятори	Застосування симуляторів для практичного використання теорії музики. Використання нотних редакторів Finale та Sibelius для створення музичних творів і вивчення теоретичних дисциплін.
Програми для опанування гармонії та контрапункту	Використання програм ChordWizard та Tonic Tutor для практикування гармонійних послідовностей та контрапунктних ліній.
Брейн-ринг	Сприяє активізації пізнавальної та інтелектуальної роботи здобувачів освіти, розвитку творчих здібностей та комунікативних навичок.
Мелодична імпровізація	Здійснення мелодичної імпровізації на заданий ритм, створення мелодій до поетичних текстів, імпровізація мелодій у вивчених тональностях.
Колективна імпровізація	Задавання одного-двох тактів мелодії та продовження її у формі ланцюжка здобувачами освіти.
Метод проєкту	Організація проєктної діяльності з визначенням учасників, вибором теми, постановкою проблеми, мети й завдання, самостійною прогностичною діяльністю майбутніх учителів музичного мистецтва.
Метод інтерв'ю	Зібрання інформації у формі діалогової взаємодії для доповнення, уточнення, розширення відомостей.
Інтегровані методи навчання	Поєднання різних методів навчання, зокрема бесіди, мультимедійної презентації, репродуктивних та творчо-пошукових методів.

Сформованість фахових компетентностей та індивідуально-психологічних особливостей майбутніх учителів музичного мистецтва виявляється насамперед у різноманітних самостійних формах роботи, для яких необхідно запропонувати критерії оцінювання (музичні презентації, цікаві, креативні колективні проекти, підготовка концертів-лекцій для школярів молодших чи старших класів, підготовка доповідей, науково-дослідна робота) [15, с. 73].

Висновки. Отже, професійна компетентність майбутнього вчителя музичного мистецтва – це знання, уміння, навички, досвід, поєднання яких забезпечує ефективне та творче виконання фахових завдань. Педагогічна майстерність майбутнього вчителя музичного мистецтва – це максимально сформований рівень професійних компетентностей, оптимізований під його особистісні якості та здібності з метою отримання найбільш ефективних результатів освітньої діяльності в закладі вищої освіти. Музично-теоретична підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва – це навчання здобувачів вищої музично-педагогічної освіти, яке реалізується в процесі вивчення музично-теоретичних дисциплін та характеризується ступенем сформованості системи компетентностей, необхідних для здійснення музично-педагогічної діяльності.

Структура професійної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва містить п'ять компонентів, кожен з яких характеризується певними показниками, а саме: цілемотиваційний (ціннісно-мотиваційний показник), особистісний (комунікативний показник, показник особистісно значущих якостей), когнітивний (змістовий та етнокультурологічний показники), діяльнісний (творчо-діяльнісний показник та показник гнучкості реагування

на освітні зміни), оцінювально-узагальнювальний (рефлексивно-прогностичний показник).

Інноваційний підхід до вивчення музично-теоретичних дисциплін передбачає застосування інноваційних прийомів, які сприяють активізації самостійної роботи здобувачів освіти, формуванню дослідницьких та комунікативних здібностей, посиленню мотивації до вивчення музично-теоретичних дисциплін. Зокрема, на заняттях з «Історії музики» та «Аналізу музичних творів» доцільно використовувати художньо-творчі проєкти із застосуванням таких методів навчання, як бесіда, ілюстрація, театралізація, метод мультимедійної презентації, репродуктивні та творчо-пошукові методи, метод інтерв'ю), з «Сольфеджіо» – вокальні імпровізації, з «Теорії музики» – інформаційно-комунікаційні технології, наприклад нотні редактори Finale та Sibelius.

Музично-теоретична підготовка є невід'ємною складовою формування професійних компетентностей майбутніх учителів музичного мистецтва, оскільки забезпечує розвиток у них музичних здібностей, музично-теоретичних знань, пов'язаних з ними умінь та здатності до їх практичного застосування в музично-освітній діяльності.

Перспективним напрямом подальших досліджень є здійснення діагностики рівня сформованості фахових компетентностей майбутнього вчителя музичного мистецтва із застосуванням окремо взятих інноваційних методів та прийомів навчання.

Список використаних джерел

1. Професійно-педагогічна підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва : монографія / за заг. ред. В. М. Лабунця. Кам'янець-Подільський: ПП Зволейко Д. Г., 2020. 240 с. URL: ofesiino-pedahohichna-

pidhotovka-maibutnoho-vchytelia-muzychnoho-mystetstva-monohrafiia.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення: 12.04.2024).

2. Хижко О. Формування фахових компетентностей майбутнього вчителя музичного мистецтва на заняттях з основного музичного інструменту. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. 2019. Вип. 4. С. 170–175. URL: <https://doi.org/10.31499/2307-4906.4.2019.200207> (дата звернення: 12.04.2024).

3. Ратинська І. В., Соляр Л. В., Яловський П. М. Формування професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі вивчення музично-виконавських дисциплін. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2022. № 21. С. 247–251. URL: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2022.81.46> (дата звернення: 12.04.2024).

4. Теплова О. Ю., Мозгальова Н. Г., Мартинюк А. А. Інноваційні підходи до вивчення музично-теоретичних дисциплін в системі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2022. № 32. С. 308–317. URL: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2022-32.308-317> (дата звернення: 12.04.2024).

5. Яловський П. М. Музично-теоретична підготовка у професійному становленні майбутніх учителів музичного мистецтва. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2023. № 209. С. 350–354. URL: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2022-1-209-350-354> (дата звернення: 12.04.2024).

6. Локарева Ю. В. Інноваційні технології вивчення музично-теоретичних дисциплін. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2022. № 204. С. 192–195. URL: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2022-1-204-192-195> (дата звернення: 12.04.2024).

7. Єфіменко І. В. Сучасні проблеми підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва та напрямки їх розв'язання. *Наукові записки ВДПУ імені Михайла Коцюбинського. Серія: педагогіка і психологія*. 2019. Вип. 58. С. 86–94. URL: <https://library.vspu.net/jspui/bitstream/123456789/8516/1/NZ58-86-94.pdf> (дата звернення: 12.04.2024).
8. Мороз М. Теоретичні та методичні основи формування професійної компетентності майбутніх учителів музики в процесі фахової підготовки у педагогічному коледжі : дис. ... докт. пед. наук : 13.00.04. Житомир, 2020. 398 с. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/32076/1/dys-Moroz.pdf> (дата звернення: 12.04.2024).
9. Єременко О. Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі фортепіанного навчання на засадах інтегративного підходу. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2021. № 6 (110). С. 266–274. URL: <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/04/28.pdf> (дата звернення: 12.04.2024).
10. Бухнієва О. А., Банкул Л. Д. Потенціал інноваційних технологій в мистецькій освіті. *Інноваційна педагогіка*. 2019. Вип. 10. Т. 1. С. 110–114. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2019/10/part_1/26.pdf (дата звернення: 12.04.2024).
11. Olvera-Fernández J., Montes-Rodríguez R., Ocaña-Fernández A. Innovative and disruptive pedagogies in music education: A systematic review of the literature. *International Journal of Music Education*. 2022. Vol. 41. P. 3–19. URL: <https://doi.org/10.1177/02557614221093709> (date of access: 03.04.2024).
12. Parkita E. Digital Tools of Universal Music Education. *Central European Journal of Educational Research*. 2021. Vol. 3. № 1. P. 60–66. URL: <https://doi.org/10.37441/cejerr/2021/3/1/9352> (date of access: 03.04.2024).

13. Kladder J. Digital audio technology in music teaching and learning: A preliminary investigation. *Journal of Music, Technology and Education*. 2021. Vol. 13. № 2. P. 219–237. URL: https://doi.org/10.1386/jmte_00024_1 (date of access: 03.04.2024).
14. Новосадова С. А. До проблеми музично–теоретичної підготовки майбутнього вчителя музики. *Дослідження різних напрямків розвитку психології та педагогіки: збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції* (м. Одеса, 15-16 листопада 2019 р.). Одеса, 2019. С. 85–90.
15. Стець Г.В., Кишакевич С.В. Інноваційні методики діагностики сформованості фахових компетентностей майбутнього вчителя музичного мистецтва. *Теорія та методика навчання*. 2024. Вип. 67. Том 2. С. 71–74. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2024/67/part_2/15.pdf (дата звернення: 12.04.2024).